

BALTĀ JAHTA

*Komēdija
trīs cēlienos*

DARBOJAS: Madara
Gints
Oficiants

1. CĒLIENS

*Kafejnīca. Redzami trīs galdiņi. Pie viena no tiem sēž Gints.
Pie otra laiski atlaidies oficiants.*

Oficiants. Jauks laiks, jaunskungs. Vai man nav taisnība?

Gints. Vai jūs ar mani runājat?

Oficiants. Droši vien.

Gints. Piedodiet – es nesadzirdēju.

Oficiants. Vai jums ir kādi traucējumi?

Gints. Kur tad?

Oficiants. Dzirdē, kā rādās.

Gints. Nē, ar dzirdi, šķiet, viss ir kārtībā. Es vienkārši biju aizdomājies.

Oficiants. Un par ko jūs domājat, ja nav noslēpums?

Gints. Neatceros. Es nemēdzu domāt par kaut ko vienu un noteiktu. Es parasti kļīstu no vienas domas uz otru.

Oficiants. Un vai tālu jūs mēdzat tā aizklīst?

Gints. Kā kad. Reizēm ļoti tālu.

Oficiants. Un kur tas ir, ja nav noslēpums?

Gints. Nē, tas nav noslēpums. Es parasti aizklīstu līdz sniegbaltai jahtai, kura peld tāltālu jūrā, bet visapkārt lidinās kaijas, un debesis ir zilas, zilas... un balti mākonīši peld.

Oficiants. Vai kaijas neķērc, ja nav noslēpums?

Gints. Ķērc. Bet ļoti maigi un patīkami.

Oficiants. Jūs laikam esat dzejnieks?

Gints. Ko jūs! Man nav ne mazāko dzejnieka dotību.

Oficiants. Pat mēģinājies nekad neesat?

Gints. Mēģinājis esmu. Bet tas bija sen un ļoti slikti. Kad mēģinu rakstīt ar atskaņām, nevaru izdomāt nevienu, bet, kad cenšos uzrakstīt kaut ko bez atskaņām, tad visi vārdi pēkšņi sāk atskaņoties.

Oficiants. Es jūsu vietā pakārtos.

Gints. Tiktāl es vēl neesmu nonācis. Vai jūs man neatnestu vēl vienu glāzi tējas?

Oficiants. Vai tā jums likās laba?

Gints. Jā, tā mani apmierināja.

Oficiants. Vai jūs tūlīt vēlaties?

Gints. Var tūlīt. Bet var arī pēc brīža.

Oficiants. Tad es jums atnesīšu pēc brīža. Tagad man sasodīti negribas celties. Turklāt mēs tik interesanti pļāpājam.

Gints. Jums taisnība. Reizēm der arī tāpat vien pasēdēt un papļāpāt. Sakiet, vai jums ir tēvs?

Oficiants. Ir.

Gints. Man arī ir tēvs.

Oficiants. Kāda sagadīšanās!

Gints. Vai jūs cienāt savu tēvu?

Oficiants. Taisnību sakot, es vairs īsti neatceros, kāds viņš izskatās.

Gints. Vai jūs tik sen neesat viņu redzējis?

Oficiants. Gadus desmit.

Gints. Viņš būs stipri pārvērties pa šo laiku.

Oficiants. Nešaubos.

Gints. Jums vajadzēja viņam uzrakstīt, lai atsūta savu fotogrāfiju.

Oficiants. Tas man neienāca prātā. Šovakar pat aizrakstīšu.

Gints. Vai jūs regulāri sarakstāties?

Oficiants. Ļoti neregulāri. Taisnību sakot, pa šiem desmit gadiem mēs neesam viens otram nosūtījuši nevienu vēstuli.

Gints. Tad viņš būs stipri pārsteigts, kad saņems no jums vēstuli.

Oficiants. Jā. Turklāt ar lūgumu atsūtīt fotogrāfiju. Vai jūsu tēvs jums bieži sūta fotogrāfijas?

Gints. Jā. Un visas tādas, kurās ir redzama jūra, baltas kaijas un jahta, kas šūpojas viļņos.

Oficiants. Vai jūsu tēvs dzīvo pie jūras?

Gints. Nē. Viņš dzīvo pie citas sievietes.

Oficiants. Un kur dzīvojat jūs pats?

Gints. Pie mātes.

Oficiants. Vēl arvien?

Gints. Jā, es zinu, ka esmu infantīls. Es esmu aizkavējies attīstībā tāpēc, ka esmu uzaudzis bez tēva.

Ienāk Madara un apsēžas pie brīvā galdiņa.

Oficiants (*Gintam*). Es atvainojos, bet šī kundze, liekas, gribēs kaut ko pasūtīt. (*Pieiet pie Madaras.*) Labdien, kundzīt! Jauks laiks, vai man nav taisnība?

Madara. Pateicos.

Oficiants. Vai vēlaties kaut ko pasūtīt?

Madara. Pagaidām ne.

Oficiants. Priecājos, jo šobrīd man nav ne mazākās vēlēsšanās kaut kur iet. Ja pārdomāsiet, pasauciet – es būšu tepat blakus.

Madara. Ņemšu vērā.

Oficiants (*atgriezies savā vietā, Gintam*). Pie kā mēs palikām?... Ak, tā – jauks laiks – vai man nav taisnība?

Gints. Ļoti jauks. Vai tā kundze daudz pasūtīja?

Oficiants. Ne sevišķi.

Madara. Oficiant!

Oficiants (*pienāk pie viņas*). Esmu jūsu rīcībā.

Madara. Kas tas par infantīlu jaunekli pie blakusgaldiņa?

Oficiants. Tas ir mūsu kafejnīcas apmeklētājs. Ļoti infantīls, bet simpātisks jauneklis. Viņš ir uzaudzis bez tēva.

Madara. Visi simpātiskie jaunekļi ir infantīli. Un otrādi. Vai jūs arī esat uzaudzis bez tēva?

Oficiants. Man šai ziņā ir laimējies. Man bija tēvs, kurš turklāt nenormāli dzēra. Un es ceru, ka nav šo tikumu atmetis arī šodien. Vai aiznest tam simpātiskajam jauneklim pudeli šampanieša uz jūsu rēķina?

Madara. Ceru, ka viņš bez tās iztiks. Turklāt neesmu pārliecināta, ka viņš dzer.

Oficiants. Es varētu neuzkrītoši viņam par to apvaicāties.

Madara. Tikai tad, ja jums tas sagādā patiesu prieku.

Oficiants. Apmeklētāju mājieni man ir likums. (*Atgriežas pie sava galdiņa, Gintam.*) Vai jūs pārāk negarlaikojāties?

Gints. Nē, es atkal biju iegrimis domās.

Oficiants. Vai par sniegbaltu jahtu, kas šūpojas zilā jūrā?

Gints. Tiktāl es vēl nebiju paguvis aizdomāties. Bet tālu no tā nebija. Vai noskaidrojāt, ko kundzei vajag?

Oficiants. Protams. Es nekad neaizeju no apmeklētāja, iekams neesmu izdibinājis visas viņa vēlmes.

Gints. Un kādas bija kundzes vēlmes?

Oficiants. Ļoti pieticīgas. Tāpēc arī ilgi neaizkavējos. Vai jūs zināt, ka mans tēvs bija alkoholiķis?

Gints. Nē.

Oficiants. Un jūsu tēvs? Vai šausmīgi dzer?

Gints. Nezinu. Es taču neesmu viņu vispār redzējis. Viņš aizmuka no mātes vēl pirms manas piedzimšanas.

Oficiants. Vai viņš baidījās jūs ieraudzīt?

Gints. Nezinu. Varbūt arī.

Oficiants. Bet vai pēc netiešām pazīmēm jūs nevarat spriest par sava tēva alkohola patēriņu?

Gints. Pēc kādām tad?

Oficiants. Pēc aplinkus mājieniem, pēc izteicieniem, kādi lasāmi viņa vēstulēs...

Gints. Domāju, ka ne. Uz atklātnēm, kuras viņš man sūta, ir visai maz teksta – daudz laimes dzimšanas dienā, daudz laimes vārda dienā, priecīgus Ziemsvētkus – un parakstā – tētis.

Oficiants. Jā, pēc šiem tekstiem ir grūti izdarīt secinājumus. Bet vai pašas atklātnītes ne par ko neliecina?

Gints. Par ko tad?

Oficiants. Nu, šī pati jūra un kaijas, un baltā jahta, kas šūpojas viļņos?

Gints. Nesaprotu... Par ko gan tas varētu liecināt?

Oficiants. Mans tēvs, kad piedzērās, iztēlē bieži vien redzēja aizaugušu dīķi, pa kuru bradā sārti flamingi. Vai jūs te nesaskatāt zināmu līdzību?

Gints. Nē... kartiņu ar dīķi un flamingiem es vēl neesmu saņēmis...

Oficiants. Bet ūdenskrātuve kā tāda? Un kaut kas kustīgs iekšā?

Gints. Es tiešām nezinu...

Oficiants. Mans tēvs dzēra krutku, tāpēc arī viņam rādījās aizaudzis dīķis ar flamingiem, bet jūsu tēvs sūta kartiņas, kurās redzama jūra un balta jahta... Ko mēs no tā varam secināt?

Gints. Ko?

Oficiants. Nejūtat, uz ko es tēmēju?

Gints. Jūtu, bet nesaprotu...

Oficiants. Es tēmēju uz to, ka jūsu tēvs nedzer krutku!

Gints. Tas tā varētu būt... Ja viņš dzertu krutku, tad sūtītu man atklātnītes, kurās redzams aizaudzis diķis ar sārtiem flamingiem. Vai to jūs gribējāt sacīt?

Oficiants. Kaut ko stipri līdzīgu.

Gints. Un tālāk?

Oficiants. Mēģiniet izsecināt pats!

Gints. Baidos, ka esmu pārāk infantīls, lai kaut ko izsecinātu.

Oficiants. Tās ir iedomas. Jūs man neizskatāties infantīlāks par citiem jaunekļiem jūsu vecumā. Nu? Droši!

Gints. Tātad ūdens nozīmē alkoholu? Bet jahta, kaijas un flamingi nosaka tā marku?

Oficiants. Gluži manas domas. Mums atliek tikai noskaidrot, kādu alkoholu apzīmē kaijas un jahta, lai uzzinātu ko īsti dzer jūsu tēvs.

Gints. Cik vienkārši.

Oficiants. Dzīvē viss ir vienkārši. Vajag tikai prast šo vienkāršību saskatīt.

Gints. Un ko nozīmē kaijas?

Oficiants. Kā jums šķiet?

Gints. Kaut ko lidojošu... Ja tie būtu stārķi, es domātu, ka tas ir konjaks. Uz konjakiem šad tad mēdz būt stārķi.

Oficiants. Jums taisnība – stārķi ar vīnogu ķekariem knābjos.

Gints. Vai varat iedomāties – es esmu tik infantīls, ka vēl pavisam nesen ticēju, ka stārķi nes bērnus!

Oficiants. Nenovirzīsimies no konjakiem. Esmu pārliecināts, ka kaijas jūsu tēva atklātnēs patiešām nozīmē konjaku. Man pat sāk likties, ka jūsu tēvs nespēj atrast atklātnes, kurās vīrs jūras lidinātos stārķi, un tāpēc ir patiesi izmisis.

Gints. Bet jahta?

Oficiants. Tā ir mīkla, kura mums vēl jāuzmin.

Madara. Oficiant!

Oficiants (*Gintam*). Atvainojiet! Par mani interesējas kāda sieviete. Es tūlīt atgriezīšos, bet jūs tikmēr izdomājiet visu, ko varētu nozīmēt jahta.

Gints. Es mēģināšu. Bet jūs neesiet pārāk ilgi, citādi es savā infantīlismā varu aizdomāties diezin kur.

Oficiants. Es būšu prom ne ilgāk kā minūti. (*Pieiet pie Madaras.*)

Madara. Vai jūs vienmēr liekat apmeklētājiem tik ilgi gaidīt?

Oficiants. Vai atnest viesu grāmatu? Tā gan jau ir pilna, bet varu atnest vismaz palasīties.

Madara. Vai tur ir kas interesants?

Oficiants. Tikai sūdzības. Un visas par mani.

Madara. Tās es palasīšu vēlāk.

Oficiants. Un ko jums pasniegt tagad?

Madara. Man ir garlaicīgi.

Oficiants. Ar izklaidēšanos te ir grūti. Mēģinājām iekārtot spēļu automātu zāli, bet visi automāti viens pēc otra izgāja no ierindas, un nevienam nebija patikas parūpēties, lai tos atkal salabo. Jau tā bija problēmas, kamēr izdevās tos aizgādāt uz lūžņu izgāztuvi.

Madara. Sēdieties! Nestāviet!

Oficiants. Es atvainojos – mani gaida pie tā tur galdiņa.

Madara. Lai pagaida – nenomirs.

Oficiants. Man arī tā liekas. (*Apsēžas.*)

Madara. Pastāstiet vēl kaut ko.

Oficiants. Vai vēlreiz par spēļu automātiem?

Madara. Man vienalga. Sāciet tik visu pēc kārtas no viena gala. Kad man nepatiks, es svilpšu.

Oficiants. Tikai lūdzu – ne pārāk skaļi – jūs sabiedēsiet tur to zēnu. Viņš atkal ir iegrimis fantāzijās par balto jahtu. Vai pastāstīt jums notikumu par balto jahtu?

Madara. Pastāstiet.

Oficiants. Bet es šo notikumu, diemžēl, nezinu. Neesmu pat dzirdējis par to.

Madara. Kāpēc tad piedāvājāties stāstīt?

Oficiants. Cerēju, ka jūs nevēlēsieties to dzirdēt.

Madara. Kas par muļķībām! Es vēlos! Un tieši tagad vairāk nekā jebkad agrāk!

Oficiants. Jūs mani nostādāt neveiklā situācijā. Jo tādas baltas jahtas patiesībā nemaz nav.

Madara. Kā nav?

Oficiants. Ļoti vienkārši – nav un viss.

Madara. Cik interesanti. Kur tad tā varēja palikt?

Oficiants. Nezinu. Man ir aizdomas, ka tādas vispār nav bijis.

Madara. Ko jūs sakāt?!

Oficiants. Tik tiešām.

Madara. Kļūst arvien interesantāk. Stāstiet tālāk!

Oficiants. Patiesību sakot – tas arī viss.

Madara. Žēl. Es labprāt būtu vēl paklausījusies.

Oficiants. Neko darīt – tie skaistākie stāsti ir tie īsākie.

Madara. Diemžēl. Labi. Ejiet! Es jūs ilgāk neaizkavēšu. Vai jūs būsiet turpat, kur iepriekš?

Oficiants. Jā. (*Pieceļas.*) Ja ko ievajagas – pasauciet!

Madara. Tu paskat tik – balta jahta...

Oficiants (*atgriežas pie sava galdiņa, Gintam*). Vai es nebiju pārāk ilgi?

Gints. Ko?

Oficiants. Vai neesmu nokavējis?

Gints. Nē. Vai zināt, ko es iedomājos? Es iedomājos, ka kaut kādi burukuģi ir uzzīmēti uz džina un brendija pudelēm.

Oficiants. Un ko izsecinājāt?

Gints. Vai tas nozīmē, ka mans tēvs dzer arī džinu un brendiju?

Oficiants. Bet vai putas jūs nemanījāt?

Gints. Kādas putas?

Oficiants. Ap jahtu. Jūs teicāt, ka jahta šūpojas viļņos. Bet vai viļņu galotnes nerotā putas?

Gints. Rotā.

Oficiants. Tātad?

Gints. Es nesaprotu.

Oficiants. Vai putas jums neizsaka?

Gints. Izsaka. Tikai nezinu, ko.

Oficiants. Kādus putojošus dzērienus jūs zināt?

Gints. Kolu.

Oficiants. Un no alkoholiskajiem?

Gints. Alu... Un šampanieti...

Oficiants. Tātad, ko īsti dzer jūsu tēvs?

Gints. Alu?

Oficiants. Vai jūs tīšām vairāties no īstā atminējuma?

Gints. Šampanieti?

Oficiants. Kādā krāsā ir jūras ūdens?

Gints. Zaļgans.

Oficiants. Kam tas līdzinās?

Gints. Šartrēzei.

Oficiants. Nē jau! No putojošiem dzērieniem!

Gints. Drīzāk jau šampanietim.

Oficiants. Beidzot!

Gints. Tātad mans tēvs dzer šampanieti?

Oficiants. Varat uzskatīt, ka tas ir pierādīts simtprocentīgi. Ja viņš dzertu alu, tad jahta šūpotos Nīlas deltā. Runā, ka tur ūdens esot brūns – no dūņām. Vai pats arī dzerat šampanieti?

Gints. Labāk kolu. Bet vislabāk – tēju.

Oficiants. Par tēju es neesmu aizmīrsis. To es jums drīz vien atnesīšu. Vai varbūt vajadzība pēc tējas ir steidzama?

Gints. Nav pārāk steidzama.

Oficiants. Tad ar jūsu atļauju es uz brīdi pieiešu pie blakusgaldiņa.

Gints. Man nav iebildumu. Es tikmēr centīšos iedomāties, kā mans tēvs dzer šampanieti.

Oficiants (*pienāk pie Madaras*). Ir interesanti jaunumi.

Madara. No kurienes?

Oficiants. Tepat no blakusgaldiņa. Man izdevās noskaidrot, ka zēns dzer kolu, bet vislabāk – tēju.

Madara. Tiešām interesanti.

Oficiants. Jūs gribējāt viņam pasūtīt šampanieti. Baidos, ka tas jaunekli neiepriecinās. Es jums ieteiktu nosūtīt viņam kolu vai tēju.

Madara. Nemaz neceriet! Man ne prātā nenāk staigāt apkārt pa kafejnīcām, izmaksājot visādiem jaunekļiem tēju!

Oficiants. Piedodiet – esmu jūs pārpratis.

Madara. Tad atnesiet man kaut ko padzerties!

Oficiants. Ir firmas dzēriens.

Madara. Garšīgs?

Oficiants. Taisnību sakot – pretīgs. Turklāt stipri atšķaidīts. Bez tam vēl – dārgs.

Madara. Atnesiet!

Oficiants. Apmeklētāju tieksmes man ir likums. (*Aiziet.*)

Madara. Jauks laiks, ko?

Gints. Patiešām jauks.

Madara. Vai jums kāds ko prasa?

Gints. Atvainojiet. Es domāju, ka jūs man...

Madara. Vai jūs bieži mēdzat domāt?

Gints. Jā.

Madara. Un par ko jūs parasti domājat?

Gints. Parasti es domāju par balto jahtu. Bet nu jau tas man ir apnicis, un es labprāt padomātu par kaut ko citu.

Madara. Piemēram?

Gints. Nezinu. Kad es nedomāju par balto jahtu, tad tūlīt atceros ēšanu. Šķiet, ka visu mūžu neesmu neko citu darījis, kā tikai ēdis.

Madara. Tai jābūt šausmīgai apziņai.

Gints. Vai arī jums tā liekas? Manuprāt, nav nekā šausmīgāka dzīvē par ēšanu. Cik vien atceros sevi, tik esmu stundām ilgi sēdējis pie galda un cīnījies – gan ar cīsiņiem, gan ar mannā biezputru, gan ar ķīseli. Man bija jāsēž pie galda tik ilgi, kamēr es visu apēdu. Tad es biju labs zēns. Tikai piecēlies no galda gan es vairs nevarēju. Parasti noliku galvu uz rokām un nogulēju turpat līdz nākamai ēdienreizei. Vai arī jums tas liekas šausmīgi? Es nāku uz kafejnīcu, lai kaut nedaudz pabadotos.

Oficiants (*ienāk*). Kundze, firmas dzēriens! (*Noliek Madarai priekšā krūku ar dzērienu un glāzi.*)

Madara. To visu es neizdzeršu.

Oficiants. Dzeriet, cik varat! Maksāt nāksies par visu.

Madara. Interesanti gan! Es jums tik daudz neprasīju!

Oficiants. Pie mums tā ir pieņemts. Labais tonis. Jūs taču negribēsiet izārdīt labākās mūsu kafejnīcas tradīcijas?

Madara. Man nospļauties par jūsu tradīcijām! Es gribu maksāt tikai par to, ko izdzeru!

Oficiants. Tādā gadījumā jums nāksies izdzert visu.

Madara. Vai jūs esat prātu zaudējis?! Ja es to visu izdzeršu, tad uz galvošanu samaitāšu pūsli!

Oficiants. Gaumes lieta. Es neuzstāju.

Madara. Labi. Man vienalga. Dzeršu, cik varēšu. Pārējo saliešu somiņā.

Oficiants. Dzērienus līdznešanai mēs gan nepārdodam, bet lai notiek – es pievērsu acis. Apmeklētāju tieksmes man ir likums.

Gints. Es stipri tiecos pēc tējas.

Oficiants. Kā? Vai tad es jums to neatnesu?

Gints. Liekas, ka nē.

Oficiants. Pameklējiet rūpīgāk!

Gints (*meklē*). Nav.

Oficiants. Nevar būt! (*Palīdz Gintam meklēt.*) Patiešām nav. (*Madarai.*) Vai jūs neesat kur tuvumā manījusi tēju?

Madara. Nē. Man pietiek ar firmas dzērienu.

Oficiants. Cilvēkam pazudusi tēja!

Madara. Lieciet mani mierā!

Oficiants. Kaut kas tāds mūsu kafejnīcā atgadās pirmoreiz. Ja es zagli noķeršu – noraušu viņam ausis. Atvainojiet – es jums tūlīt atnesīšu citu porciju! (*Aiziet.*)

Gints (*Madarai*). Vai labs?

Madara. Jūs par mani?

Gints. Nē – par firmas dzērienu.

Madara. Esmu sajūsmā. Kaut ko tik pretīgu tiešām dzeru pirmoreiz.

Gints. Kāpēc tad jūs dzerat to, kas jums ir pretīgs? Vai jums tas sagādā prieku? Vai gūstat no tā gandarījumu?

Madara. Neuzmācieties!

Gints. Es neuzmācos. Es vienkārši interesējos.

Madara. Jūs esat pārāk ziņkārīgs.

Gints. Es neesmu ziņkārīgs, es esmu zinātkārs.

Madara. Es jau jums vienreiz teicu – neuzmācieties!

Gints. Bet sakiet – kāpēc mani tik ilgi neapkalpo? Jums uzreiz atnesa, bet man liek gaidīt. Ar ko jūs esat labāka par mani?

Madara. Es esmu sieviete.

Gints. Vai sievietes ir labākas par vīriešiem?

Madara. Bez šaubām. Neesat to pamanījis?

Gints. Jā. Taisnību sakot, man arī sievietes patīk labāk nekā vīrieši.

Madara. Tad pastāviet klusu! Domājiet par kaut ko baltu un netraucējiet man šķebināties par firmas dzērienu!

Oficiants (*ienāk*). Jaunskungs! Jūsu tēja!

Gints. Paldies. Nolieciet, lūdzu, uz galda, lai atdziest!

Oficiants. Apmeklētāju tieksmes man ir likums, bet tēju parasti dzer karstu. Lūdzu!
(*Noliek tēju.*)

Madara. Oficiant! Panāciet šurp!

Oficiants pienāk pie Madaras.

Madara. Ko jūs tam jauneklīm atnesāt?

Oficiants. Tēju.

Madara. Kāpēc?

Oficiants. Tāpēc, ka viņš pēc tās tiecās. Un apmeklētāju tieksmes...

Madara. Tikai neceriet, ka es maksāšu arī par viņa tēju! Man pilnīgi pietiek ar šīm te samazgām!

Oficiants. Vai jums žēl dažu santīmu tik simpātiskam jauneklīm?

Madara. Jā – man ir žēl! Izmaksājiet pats, ja tik ļoti vēlaties!

Oficiants. Es izmaksātu. Bet kādam tas var likties aizdomīgi.

Madara. Jūs jau tāpat man liekaties aizdomīgs. Kā sauc to jaunekli?

Oficiants. Nezinu. Neesmu vēl paguvis noskaidrot.

Madara. Tad noskaidrojiet!

Oficiants. Bet ko darīt, ja viņš apvaicāsies par jūsu godavārdu?

Madara. Paskaidrojiet, ka tā nav viņa darīšana.

Oficiants. Sapratu. Bet jūs dzeriet firmas dzērienu un izliecieties, ka mūsu saruna jūs neinteresē! (*Pieiet pie Ginta.*) Mani sauc Konrāds.

Gints. Jā?

Oficiants. Goda vārds!

Gints. Kas to būtu domājis... Sēdieties, Konrād!

Oficiants. Vai jums patīk mans vārds?

Gints. Jā. Tas man atgādina bērnību. Man bija onkulis, vārdā Konrāds. Viņš gāja katru dienu maksšķerēt un solīja, ka paņemšot arī mani līdzī, kad būšu paaudzies, bet vēl arvien nav paņēmis.

Oficiants. Un kādas vēl patīkamas atmiņas tev saistās ar vārdu Konrāds?

Gints. Vairāk nekādas.

Oficiants. Žēl. Es cerēju, ka mans vārds tevī izraisīs bagātīgāku asociāciju plūsmu.

Gints. Man žēl, ka tā iznāca. Vai tu klasē biji vienīgais Konrāds?

Oficiants. Jā. Visi skauda, ka man ir tāds vārds. Bet es izlikos, ka neko nemanu. Un, gods kam gods, jāsaka, ka lepns tādēļ arī nekļuvu.

Gints. Tev ir mugurkauls!

Oficiants. Jā. Es nezinu, kā ar pārējo, bet mugurkauls man ir pamatīgs. Cik neesmu sists, bet mugurkauls vienmēr ir godam izturējis.

Gints. Es vēl ne reizes neesmu sists. Un ar bailēm gaidu, kad tas beidzot notiks. Runā, ka pirmā reize esot visgrūtākā.

Oficiants. Vai tev arī ir kāds vārds?

Gints. Par ko tu runā?

Oficiants. Vai tevi kaut kā sauc?

Gints. Protams.

Oficiants. Tas gan laikam ir liels noslēpums?

Gints. Nē. Mani sauc Gints.

Oficiants. Kā tev liekas tēja?

Gints. Būs nedaudz atdzisusi.

Oficiants. Tad es tevi kādu brīdi netraucēšu. (*Pārsēžas pie Madaras.*) Šim zēnam ir neiedomājams vārds.

Madara. Tiešām?

Oficiants. Izrādās, ka viņu sauc Gints. Vai atstāt jūs uz brīdi divatā?

Madara. Kādai vajadzībai?

Oficiants. Nezinu. Katram apmeklētājam ir savas vajadzības, man – savējās, tāpēc – atvainojiet! (*Aiziet.*)

Gints. Uz kurienu viņš aizgāja?

Madara. Vai jūs man to prasāt?

Gints. Jā.

Madara. Es te neesmu nākusi izspiegot oficiantus.

Gints. Bet vai jūs zināt, ka viņu sauc Konrāds?

Madara. Nezinu. Un negribu zināt.

Gints. Bet kā jūs sauc? Lūdzu, nedomājiet, ka es uzmācos. Man vienkārši gribas ar kādu aprunāties. Citādi es visu laiku to vien daru, kā sēžu, gaidu, kad atdzisīs tēja, un domāju par balto jahtu.

Madara. Jūs atkal pieminējāt balto jahtu?

Gints. Jā.

Madara. Tātad jūs kaut ko tomēr zināt par balto jahtu?

Gints. Kā lai saka...

Madara. Vai jūs man pastāstīsiet par balto jahtu, ja es jums atklāšu savu vārdu?

Gints. Kāpēc gan ne, es tikai nezinu...

Madara. Mani sauc Madara.

Gints. Tas ir kaut kas no botānikas.

Madara. Jā, tā ir kaut kāda sasodīta puķe. Vai gribat – es jums vēl izmaksāšu tēju!

Gints. Paldies – es vēl šo neesmu izdzēris.

Madara. Nāciet, apsēdieties pie mana galdiņa! Tā jums būs ērtāk stāstīt.

Gints. Es tiešām nezinu...

Madara. Nāciet, nāciet – nekautrējieties!

Gints. Vai ar visu tēju?

Madara. Kā gribat.

Gints. Labi – tad es nākšu ar tēju. (*Pārsēžas pie Madaras galdiņa.*)

Oficiants (*ienāk*). Redzu, ka neesmu velti jūs uz brīdi atstājis divatā!

2. CĒLIENS

Turpat. Gints sēž pie Madaras galdiņa, Madara – pie tā, kur līdz šim sēdēja Gints.

Madara (*oficiantam*). Cik atceros, es jums pasūtīju firmas dzērienu. Kāpēc jūs to aiznesāt tam jauneklīm?

Oficiants. Neatceros, ka būtu to darījis, bet man acīmredzot nāk virsū tas pats, kas vecajam. Viņš varēja vienā vakarā izlakt piecas pudeles krutkas un otrā rītā zvērēt, ka četrām pudelēm vēl tepat kaut kur ir jābūt. Skaidrs, ka tās turpat vien mētājās, tikai tukšas. Tad mans tētiņš cēla troksni un apvainoja manu nabaga māti, lai viņai vieglas smiltis, ka tā esot neglābjama alkoholiķe. Mani viņš sāka turēt aizdomās tikai pēc mātes nāves. Kā to visu sauc?

Madara. Es to nosauktu vienkārši par cūcību.

Oficiants. Nē. Tā ir visparastākā skleroze. Es jums tūlīt atnesīšu firmas dzērienu.

Madara. Paldies. Ceru, ka infantīlais jauneklis, kuru sauc Gints, atvēlēs man vienu glāzīti no savējā.

Oficiants (*Gintam*). Kā būs, jaunskungs?

Gints. Man nav žēl. Es varu atdot arī tēju.

Oficiants (*Madarai*). Vai vēlaties arī tēju?

Madara. Labprātāk nekā firmas dzērienu. Ja tikai tā nav pārāk salda.

Gints. Tā ir salda. Bet ne pārāk.

Madara. Tad es to ņemu.

Oficiants. Atvainojiet! (*Paņem no Ginta tēju un noliek to Madarai.*)

Madara. Vai no tās vēl nav dzerts?

Gints. Nē. Es nepaguvu. Es visu laiku gaidīju, kad tā atdzīs. Nu tai vajadzētu būt pašā laikā.

Madara (*nogaršo*). Jā, mani tā apmierina. Ceru, ka jūs savukārt iepriecinās firmas dzēriens.

Oficiants (*Madarai*). Vai citu tieksmju jums nav?

Madara. Pagaidām nav.

Oficiants (*apsēžas pie Ginta*). Jauks laiks. Vai man nav taisnība?

Gints. Pārāk karsts.

Oficiants. Jūs esat burvju mākslinieks. Vai man nav taisnība? Protams – ja tas nav noslēpums.

Gints. Tas nav noslēpums. Es neesmu burvju mākslinieks. Es pat dienestā neesmu bijis. Veselības stāvokļa dēļ. Māte tik ilgi skraidīja pa ārstiem un kara komisariātiem raudādama un vaimanādama, kamēr mūs abus atzina par infantīliem, bet mani vēl turklāt par sirds slimnieku.

Oficiants. Bet patiesībā?

Gints. Bet patiesībā es ļoti gribēju dienēt. Es cerēju, ka atradīšu sev tur draugus.

Oficiants. Vai jums nav draugu?

Gints. Nē. Man ir maniere nodibināt pazišanos tikai ar slikti audzinātiem zēniem, tāpēc māte man vispār ir aizliegusi draudzēties.

Oficiants. Un kā ar meitenēm?

Gints. Jūs taču pats labi zināt, kādas ir mūsdienu meitenes. Vai kāda no viņām spētu līdz mūža galam palikt uzticīga savai pirmajai mīlestībai kā mana māte?

Oficiants. To jūs pareizi pateicāt. Man ir bijusi darīšana tikai ar precētām meitenēm, un no savas pieredzes varu teikt, ka viņas visas pēc tam ir mani krāpušas ar saviem vīriem. Un tad vēl brīnās, kāpēc es esmu kļuvis ciniķis!

Gints. Vai jūs esat ciniķis?

Oficiants. Vai tad to nevar manīt? Tiesa – vienai lietai es vēl ticu – ka tēvs man atsūtīs savu fotogrāfiju, ja tikai es pratīšu viņam aizrakstīt pietiekoši sirsnīgu vēstuli. Bet sakiet – kā tas nākas, ka jūs tagad sēžat pie šī te galdiņa, bet kundze – pie tā tur? Man liekas, ka vēl pavisam nesen bija otrādi.

Gints. Man arī tā liekas.

Oficiants. Un vēl man liekas, ka vienu brīdi jūs abi sēdējāt pie šī te galdiņa. Vai man nav taisnība? Protams – ja tas nav noslēpums.

Gints. Tas nav noslēpums. Es pats nesaprotu, kā viņa pēkšņi no šejienes pazuda, bet pēc tam uzradās atkal tur.

Oficiants. Var jau būt, ka tā ir dzīve. Nejauši saved kopā divus cilvēkus kafejnīcā pie viena galda, bet pēc tam – tikpat nejauši atkal izšķir. Nemaz nepagūsti aptvert, kā tas īsti ir noticis.

Gints. Kas tā ir par sievieti?

Oficiants. Vai jūs tas interesē?

Gints. Viņai ir ļoti laipnas acis. Un gudras. Un es jūtu, ka arī viņu interesē baltā jahta.

Oficiants. Baltā jahta... Vai jūs vēl arvien to redzat iztēlē?

Gints. Nē. Tagad mani visu laiku velk skatīties uz to tur sievieti. Un kad aizdomājos, iztēlē man atkal rādās viņa.

Oficiants. Labi. Es mēģināšu noskaidrot viņas personību. Tikai izliecieties, ka tas jūs pagaidām neinteresē.

Gints. Tikai nesakiet, ka es to gribu!

Oficiants. Es apgalvošu, ka ar jums tam nav nekāda sakara. (*Pieiet pie Madaras.*) Jauks laiks. Vai man nav taisnība?

Madara. Un kas vēl?

Oficiants. Nekas vairāk. Cilvēki ir pārāk izlepuši. Viņiem vairs nepietiek ar jauku laiku. Viņiem vajag vēl sazin ko. Tāpat kā mans vecais – ārā tik jauks laiks, būtu gājis laukā papriecāties par dabu un putniņiem, bet šis – ne! Viņam, iedomājieties tikai, ar jauku laiku vien nepietiek, viņam vajag, lai es ātrāk aizskrietu līdz točķai!

Madara. Piesēdieties! Jūs beidzot atkal stāstāt kaut ko interesantu.

Oficiants. Pateicos. (*Apsēžas.*)

Madara. Turpiniet!

Oficiants. Vai par točķu?

Madara. Manis pēc varat stāstīt arī par savu veco. Jums ir neapšaubāmas pasaku teicēja dotības.

Oficiants. Jā, tagad visi ir metušies uz pasakām. Es to nosauktu par folkloras atdzimšanu. Kad es vēl biju pavisam jauns – daudz jaunāks nekā esmu tagad – māte man bieži mēdza stāstīt pasakas. Tajās labie un vājie vienmēr cīnījās ar ļaunajiem un stiprajiem, turklāt allaž uzvarēja. Man ļoti patika šādas pasakas.

Madara. Vai jūtaties vājš?

Oficiants. Bet cik jums gadu?

Madara. Jūs esat nekauna.

Oficiants. Vai tas jūs valdzina? Esmu dzirdējis, ka nekaunīgi vīrieši ļoti valdzinot sievietes. Vai jūs tam piekrītat? Varu derēt, ka jūs strādājat par tērpu demonstrētāju. Vai man nav taisnība?

Madara. Tās ir pasakas. Nekad neesmu nodemonstrējusi nevienu tērp.

Oficiants. Ar ko tad jūs nodarbojaties? Protams, ja tas nav noslēpums.

Madara. Tas ir noslēpums.

Oficiants. Vai jūs strādājat pretizlūkošanas dienestā?

Madara. Jūs gandrīz uzminējāt.

Oficiants. Es esmu vienīgais bērns ģimenē. Bet man vienmēr ir gribējies kādu brālīti vai māsiņu. Vienam augt ir stipri garlaicīgi. Turklāt atkrīt iespēja novelt savus nedarbus uz otru. Vai jums ir kāds brālītis vai māsiņa?

Madara. Pastāstiet labāk kaut ko par savu veco. Kā viņš dzēra tos vīniņus.

Oficiants. Viņš tos dzer vēl šodien, bet labāk es būtu gribējis māsiņu. Vai jūs nekad neesat ilgojusies pēc brālīša? Man liekas, ka jūs arī esat vienīgais bērns ģimenē. Mans vecais, kad salāpījās, mēdza uzkāpt uz jumta un aurot – «Mani dēli kā ozoli aug» – no kā es sapratu, ka viņš būtu gribējis sev daudz dēlus, bet ko lai dara – alkohols ļoti ātri bija viņam laupījis spēju vairoties. Taisni brīnums, ka viņš vēl paguva mani uztaisīt.

Madara. Un tālāk?

Oficiants. Tālāk viņš pievērsās intensīvai krutkas pārstrādāšanai urīnā.

Madara (*pielec kājās*). Jūs kļūstat rupjš.

Oficiants. Atvainojiet. Es nudian domāju, ka šis nevainīgais joks jums patiks. Līdz šim visas meitenes ir smējušās kā trakas, kad nonāku līdz šai vietai. Jūs esat neparasta sieviete. Vai jūsu vecāki nebija alkoholiķi?

Madara. Nē. Viņi pazuda bez vēsts. Mani uzaudzināja vecmāmiņa.

Oficiants (*pieceļas*). Esmu spiests jūs uz brīdi atstāt, lai parūpētos par tā tur jaunskunga labklājību. Atvainojiet! (*Piesēžas pie Ginta.*) Ļoti noslēpumaina sieviete. Es neieteiktu ar viņu ielaisties. Var iznākt nepatīkšanas.

Gints. Nepatīkšanas?

Oficiants. Viņa man deva mājienu, ka strādājot pretizlūkošanas dienestā.

Gints. Jā, tik skaistas sievietes mēdz strādāt pretizlūkošanā. To es zinu no televīzijas filmām. No tām var daudz mācīties. Es ceru, ka viņa strādā mūsu pretizlūkošanā?

Oficiants. Bez šaubām. Visa viņas izturēšanās norāda uz to.

Gints. Tad, es domāju, nebūtu nekas slikts, ja es viņā iemīlētos?

Oficiants. Vai jūs esat nolēmis viņā iemīlēties?

Gints. Man liekas, ka tas jau ir noticis. Ļoti infantīli, vai ne?

Oficiants. Var gadīties, ka tieši sava infantīlisma dēļ jūs viņai iepatiksities. Ir sievietes, kuras vienkārši dievina infantīlus vīriešus.

Gints. Bet es vēl esmu zēns.

Oficiants. Tam nav nozīmes. Nozīme šādos gadījumos mēdz būt vienīgi infantīlismam. Vīriešu infantīlisms mēdz sievietēs izraisīt mātes jūtas.

Gints. Vai viņa man neļaus celties no galda, kamēr nebūšu izēdis visu?

Oficiants. Vai tas jūs biedē?

Gints. Nē, tas mani ir šausmīgi nomocījis un stipri apnicis, lai gan pa šiem gadiem esmu pieradis pie tā. Mani mulsina, ka viņa ir vecāka par mani.

Oficiants. Lai tas jūs nemulsina. Jāsāk ir ar vecākām sievietēm. Pēc tam, uzkrājoties pieredzei, jāpāriet uz arvien jaunākām un jaunākām, līdz septiņdesmit gadu vecumā veiksmīgi nonāksit pie piecpadsmitgadīgām meitenēm.

Gints. Bet es negribu pāriet pie citām. Es gribu, lai viņa man būtu pirmā un pēdējā.

Oficiants. Vai jūs vēlaties vienreiz ielaisties sakaros ar sievieti, lai pēc tam visu mūžu atturētos?

Gints. Nē. Es gribu apprecēties ar viņu un visu mūžu palikt viņai uzticīgs. Vai jūs noskaidrojāt – viņa ir precējusies?

Oficiants. Taisnību sakot, par šādu sīkumu apvaicāties man neienāca prātā. Toties es noskaidroju, ka viņas vecāki ir nedzērāji, jo pazuduši bez vēsts. Tas gan nav nekāds pierādījums, jo mans vecais, kad piedzērās, bieži mēdza pazust bez vēsts. Tiesa – kad viss iespējamais bija nodzerts, viņš vienmēr atkal atradās. Ļoti noslēpumaina sieviete – no viņas ir grūti kaut ko izvilkēt.

Madara. Oficiant!

Oficiants. Es nāku! (*Gintam.*) Redzat nu – viņa atkal mani sauc. (*Pienāk pie Madaras.*) Ar ko varu pakalpot?

Madara. Par ko jūs tur abi sarunājāties?

Oficiants. Par jauko laiku. Jauks laiks. Vai man nav taisnība?

Madara. Kāpēc tas jauneklis visu laiku šķielē uz mani?

Oficiants. Vai arī jums tas liekas aizdomīgi? Man šķiet, ka viņš nožēlo savu pirmītējo laipnību un grib atdabūt atpakaļ tēju.

Madara. Tad aiznesiet viņam to, kas te ir palicis! Ciest nevaru vīriešus, kas nav džentlmeņi līdz galam!

Oficiants. Viņš vēl nav vīrietis.

Madara. Tad nav ko šķielēt uz vecākām sievietēm!

Oficiants. Viņš uz jums šķielē kā uz māti.

Madara. Paldies. Bērnu man tāpat jau pietiek.

Oficiants. Es sapratu. (*Pieiet pie Ginta.*) Kā jums liekas firmas dzēriens?

Gints. Es pamazām sāku pie tā pierast. Varbūt, ka drīz tas man pat iegaršosies. Es esmu pieradis dzert visu, ko man dod. Bet kad labi uzvedos – kolu.

Oficiants. Vai jūs bieži mēdzat labi uzvesties?

Gints. Šai ziņā es esmu pretstats savai mātei, kura bērniībā bija ideāls bērns. Esmu atsities tēvā, kurš bērniībā ir bijis vienkārši neciešams. Reiz viņš pat esot iesplāvis savai tantei konjaka glāzē, kad tā iesaukusies – Vai, cik jauks bērniņš! Ja māte šo gadījumu būtu agrāk zinājusi, viņa nekad neprecētos ar manu tēvu. Bet neviens viņai to savlaicīgi nepateica.

Oficiants. Starp citu – man šķiet, ka tā kundze pie blakusgaldiņa ir jūs iemīlējusi. Viņai ļoti imponē, ka jūs visu laiku uz viņu skatāties. Vai viņa var cerēt, ka arī turpmāk nenolaidīsīt no viņas acis?

Gints. Es nezinu... Kad jūs tā pateicāt... es vairs nespēju paskatīties uz viņu...

Oficiants. Vai viņa jums kļuva pretīga?

Gints. Ko jūs!... Bet es esmu tik ļoti satraukts... Man liekas – es nomiršu, ja mūsu skatieni sastapsies...

Oficiants. Saņemieties un vismaz pa retam apveltiet kundzi ar kādu skatienu! Tas viņu darīs laimīgu! Vai zināt, ka tā bija viņa, kas mani atsūtīja pie jums?

Gints. Viņa?

Oficiants. Jā. Viņai ir kāda vēlēšanās.

Gints. Kāda?

Oficiants. Vai tiešām to ir tik grūti uzminēt?

Gints. Bet kā tad?... Tā?... Tagad? Uzreiz? Vai jūs viņai paskaidrojāt, ka es vēl esmu zēns?... Nē, es tā nevaru... es jūtu, ka dabūšu infarktu... Man tas ir par strauju... Man ir jāsagatavojas...

Oficiants. Jūs laikam mani pārpratāt. Kundze vēlas no jums firmas dzērienu.

Gints. Firmas dzērienu?... Cik labi... To lai viņa ņem... Sakiet, ka man ir ļoti patīkami atdot viņai firmas dzērienu. Es varu viņai pasūtīt arī vēl tēju.

Oficiants. Tas būs pārāk uzmācīgi. (*Paņem firmas dzērienu.*) Bet neaizmirstiet viņu ik pa brīdim apveltīt ar zīmīgu skatienu.

Gints. Es centīšos.

Oficiants (*pieiet pie Madaras*). Jauneklis sūta jums firmas dzērienu!

Madara. Uzlejiet to viņam uz galvas!

Oficiants. Es domāju – būs taktiskāk, ja jūs pati to izdarīsīt.

Madara. Labi. Es padomāšu. Nolieciet pagaidām uz galda!

Oficiants. Vai nodot jauneklīm jūsu paldies?

Madara. Pasakiet, lai viņš iet ratā! Un ar visu savu balto jahtu!

Oficiants. Es sapratu. (*Pieiet pie Ginta.*) Kundzi ļoti aizkustina jūsu cēlsirdība. Viņa sūta jums sirsnīgu paldies. Un tagad es atstāšu jūs uz brīdi divatā.

Gints. Vai tas ir nepieciešams?

Oficiants. Gan pats redzēsit, cik tas būs vērtīgi! (*Aiziet.*)

Madara (*kliedz*). Ko jūs visu laiku šķielējat uz mani?!

Gints. Es... es nešķielēju...

Madara. Kurš tad šķielē?

Gints. Es... es nezinu... atvainojiet... Es jūs ļoti mīlu... Man laikam vajadzētu iet uz mājām... (*Pieceļas.*)

Madara (*paņem dzēriena krūku un pieiet pie Ginta*). Apsēdieties!

Gints (*steidzīgi apsēžas*). Es jau sēžu.

Madara. Dodiet glāzi! (*Ielej viņam dzērienu.*) Lūdzu dzeriet!

Gints. Paldies.

Madara. Dzeriet!

Gints. Paldies. (*Izder glāzi.*)

Madara. Dodiet glāzi! (*Ielej dzērienu.*) Lūdzu dzeriet!

Gints. Šo arī?

Madara. Jā.

Gints (*izder*). Paldies... tīri labs...

Madara. Glāzi!

Gints. Ko?

Madara. Glāzi, es teicu!

Gints. Paldies... nu ir diezgan...

Madara. Glāzi!!!

Gints. Te tā ir...

Madara (*pielej glāzi*). Dzeriet!

Gints. Vai nebūs par daudz?

Madara. Nebūs. Jūsu vecumā organismam ir nepieciešams ļoti daudz šķidruma. (*Ielej dzērienu.*) Dzeriet!

Gints. Paldies. (*Izder.*)

Madara. Diemžēl vairāk nav. (*Apsēžas pie sava galdiņa.*) Oficiant!

Oficiants (*ienāk*). Ar ko varu pakalpot?

Madara. Vēl firmas dzērienu tam infantīlajam jauneklīm! Uz mana rēķina.

Oficiants. Apmeklētāju mājienu man ir likums! (*Pieiet pie Ginta, paņem krūku.*) Jūs esat aizdomīgi sauss.

Gints (*čukstus*). Bet es vairs negribu dzērienu.

Oficiants (*tāpat*). Vai atnest jums tēju?

Gints (*tāpat*). Nē. Arī tēju es vairs negribu.

Oficiants (*tāpat*). Ir kola.

Gints (*tāpat*). To arī nē.

Oficiants (*tāpat*). Vai jūs slikti uzvedāties, kamēr es nebiju klāt?

Gints (*tāpat*). Jā. Ļoti slikti. Es viņai atzinu mīlestībā.

Oficiants. Tad jūs tiešām kolu neesat pelnījis.

Gints. Bet arī firmas dzērienu es negribu!

Madara. Jūs dzersit to, ko jums dod! Oficiant! Firmas dzērienu tam jauneklīm!

Oficiants. Apmeklētāju tieksmes man ir likums! (*Aiziet.*)

Gints pieceļas.

Madara. Sēdēt!

Gints (*apsēžas*). Bet man vajag uz tualeti!

Madara. Pacietīsīt.

Gints. Bet nu ir tā, ka es vairs nevaru izturēt!

Madara. Pacietīsīt.

Gints. Jūs laikam esat sadiste...

Madara. Jā.

Gints. Vai kopš bērnības?

Madara. Nē. Dzīve mani par tādu ir pataisījusi.

Gints. Vai jums ir bijusi grūta dzīve?

Madara. Tieši tāda, lai pataisītu mani par sadisti.

Gints. Man kā vienmēr neveicas – esmu iemīlējis sadistē...

Madara. Pirmā mīlestība parasti mēdz būt nelaimīga.

Gints. Vai arī jūs pirmoreiz iemīlējāties sadistā?

Madara. Nē. Mans pirmais vīrs bija izteikts mazohists. Un tas ir vēl drausmīgāk.

Gints. Tātad man ir laimējies?

Madara. Neapšaubāmi.

Oficiants (*ienāk*). Dārgie mūsu kafejnīcas viesi! Firmas dzēriens ir beidzies! Jūs to visu esat izdzēruši! Es atnesu aukstu tēju! Tēja nostiprina asinsvadus un pagarina jūsu mūžu! Tā lieliski noder arī pret sirds išēmisko slimību! (*Noliek Gintam priekšā krūku.*) Dzeriet, jaunskung!

Gints. Paldies. Man vajag uz tualeti.

Oficiants. Tualete mūsu ēdienu kartē nav paredzēta, bet varu atnest kādu šai vajadzībai piemērotu trauku.

Gints. Mīlestība – tas ir šausmīgi. Es pat iedomāties nevarēju, ka tā nes sev līdzī tik daudz ciešanu. (*Pieceļas.*) Es vairs nevaru! (*Aiziet.*)

Oficiants. Mans vecais šai ziņā nebija tik cimperlīgs. Kad sadzērās krutku, mierīgi tecināja biksēs.

Madara (*pielec kājās*). Oficiant! Jūs atkal kļūstat rupjš!

Oficiants (*nopūšas*). Ko lai dara... tā es esmu audzināts... (*Izvelk no kabatas viesu grāmatu.*) Te ir viesu grāmata. Vai palasīt no tās kaut ko jums priekšā?

Madara. Lasiet!

Oficiants (*lasa*). Kafejnīcas «Saldumiņš» direktoram. Jūsu oficiants Konrāds atnesa man pasūtītās vistas vietā iesmakušu mencu. Kad aizrādīju, iepriekšminētais Konrāds nekaunējās paskaidrot, ka tā neesot iesmakusi menca, bet svaiga, tikko makšķerēta barakuda, kuras allaž mēdzot ost pēc iesmakušām mencām. Atvainojiet, bet es neesmu idiots, lai man varētu ieskaidrot, ka iesmakusi menca ir svaigi makšķerēta barakuda, turklāt es, kā jau minēju, biju pasūtījis vistu. Ierosinu attiecīgi sodīt oficiantu Konrādu un norādīt viņam, lai nemuļķo apmeklētājus, jo kāds mazāk pieredzējis apmeklētājs tiešām varētu noticēt, ka viņam ir atnesta svaigi makšķerēta barakuda, un samaitāt sev kuņģi ar iesmakušu mencu. Ar cieņu – D. Strazdiņš – frizieris. (*Pārtrauc lasīt.*) Pēc tam man nācās skaidrot direktoram, kas ir barakuda. Teicu, ka tas ir putns, līdzīgs speķa zīlītei, tikai trīsreiz mazāks.

Ienāk Gints un apsēžas pie sava galdiņa.

Madara. Es domāju, ka jūs vairs neatgriezīsieties.

Gints. Es gribēju bēgt... bet atcerējos, ka neesmu samaksājis rēķinu...

Madara. Es labprāt par jums samaksātu.

Gints. Vai jūs būtu gribējusi, lai es aizbēgu?... Par ko jūs tā neciešat mani? Kāpēc vispār visi izturas tik nievājoši pret mani? Vai tāpēc, ka es esmu infantīls? Es tur neesmu vainīgs! Es esmu uzaudzis bez tēva!

Oficiants. Šķiet, ka jums ir sācies balss lūzums. Vai jūs dziedat korī?

Gints. Jā. Es dziedu savas skolas korī. Kā absolvents.

Oficiants. Vai varat mums nodziedāt «Santa Lučija»?

Gints. Es nezinu...

Oficiants. Pamēģiniet!

Gints dzied «Santa Lučija». Oficiants un Madara pēc dziesmas aplaudē.

Madara. Cik jauki!

Oficiants. Jā. Klausoties šī jaunekļa dziedāšanā, es atcerējos savu veco. Viņš, kad pārdzērās lētos vīņus, mēdza iet uz pasta nodaļas priekšnieka māju, lai tur, uz sētas pakāpies, dziedātu «Santa Lučija». Pasta nodaļas priekšnieka sieva bija mana tētiņa jaunības dienu brūte. Viņš bieži pārmeta māmuļai, ka būtu bijis tagad pasta nodaļas priekšnieks, ja nebūtu savulaik atraidījis Skaidrītes bildinājumu. Skaidrīte bija pasta nodaļas priekšnieka sieva.

3. CĒLIENS

Turpat. Gints un Madara.

Madara. Vai tu neievēroji, kur palika oficiants?

Gints. Nē.

Madara. Nepievērsīsim viņam uzmanību. Gan tad parādīsies. Vai tu patiešām mani mīli?

Gints. Neizsakāmi.

Madara. Vai māte neuztrauksies, ka tu tik ilgi paliec prom?

Gints. Vēl man ir laiks.

Madara. Vai viņa atļauj tev staigāt pa kafejnīcām?

Gints. Nē. Viņa nemaz nezina, ka es esmu kafejnīcā. Viņa domā, ka es šobrīd atrodos lekcijās Mākslas Akadēmijā.

Madara. Vai tu tur mācies?

Gints. Nē.

Madara. Un kas notiks, kad tava māte to uzzinās?

Gints. Par to es tagad nedomāju. Es saprotu, ka esmu nostājies uz staignās noziedznieka takas, bet kaut kas stiprāks par mani neļāva man iet taisnu un godīgu ceļu. Saki, kāpēc mani vienmēr velk uz neceļiem? Vai tas man ir iedzimts no tēva?

Madara. To es nezinu.

Gints. Vai tu precētos ar mani?

Madara. Nē.

Gints. Tāpēc, ka es esmu infantīls?

Madara. Ne tāpēc. Es esmu bijusi precējusies jau septiņas reizes, un nu man ir diezgan. Pirms gada izšķīros no pēdējā vīra. Tagad viena pati audzinu bērnus.

Gints. Vai tev ir daudz bērnu?

Madara. No diviem vīriem pa vienam.

Gints. Un no pārējiem?

Madara. No trim vīriem man ir pa diviem bērniem, no viena – trīs, no viena – pieci. Cik tur kopā sanāk?

Gints. Sešpadsmit.

Madara. Un vēl pieci pieņemtie bērni.

Gints. Divdesmit viens. Acīte.

Madara. Tā varētu būt. Man arī reizēm liekas, ka ir divdesmit viens. Bet viņi visi tik ātri skraida, ka es nepagūstu saskaitīt.

Gints. Vai bērnu dēļ vīri no tevis aizgāja?

Madara. Nē. Es pati visus patriecu. Bērns vismaz klausu, kad to iekausta, bet vīri, kad piedzeras, neklausu un pat sit pretī.

Gints. Es nedzeršu.

Madara. Sāksi. Pirms kāzām visi septiņi bija nedzērāji, bet pēc tam sāka dzert. Pie manis visi vīrieši nodzeras. Es tikai nezinu, kāpēc...

Gints. Tev ir grūta dzīve.

Madara. Nu jau ir vieglāka, jo vecākie bērni apkopj mazākos. Nupat kā pastarīti noņēmu no krūts. Tāpēc arī atnācu uz kafejnīcu, lai mazliet izklaidētos.

Gints. Vai tik daudz bērnu netraucē darbam pretizlūkošanas dienestā?

Madara. Es nezinu. Es nestrādāju pretizlūkošanas dienestā. Es pārtieku no alimentiem. Tā ir izdevīgāk. Pēc šķiršanās visi mani vīri atkal atmeta dzeršanu, un visi taisīja karjeras. Par naudas trūkumu es sūdzēties nevaru.

Gints. Vai tu varētu nopirkt jahtu?

Madara. Vai baltu?

Gints. Jā – baltu.

Madara. Vai tu sapņo par baltu jahtu?

Gints. Jā. Ja man būtu pietiekoši daudz naudas, es nopirktu baltu jahtu, un tad mēs abi divi ar tevi trauktos pāri zaļganiem viļņiem, kas puto kā šampanietis, bet mums virs galvas lidinātos kaijas un maigi ķērktu. Vai arī stārķi.

Madara. Stārķi neķerc.

Gints. Es zinu. Ķerc tikai kaijas un vārnas. Un kraukļi.

Madara. Bet kur mēs liktu manus bērnus, kamēr paši brauktu ar jahtu?

Gints. Arī viņiem es labprāt nopirktu jahtas. Katram pa mazai, baltai jahtiņai.

Oficiants (ienāk). Bet kas man nopirks mazu, baltu jahtiņu? Vai tētis, kad būs nodevis tukšās pudeles?

Madara. Jūs neesat pelnījis jahtu.

Oficiants. Vai tāpēc, ka neesmu pietiekoši infantīls?

Madara. Nē. Tāpēc, ka jūs neprotat sapņot! Tāpēc, ka jums nav nekādu ideālu!

Oficiants. Maldāties! Vai zināt, ko es nupat izdarīju? Es aizsūtīju savam vecajam sirsnīgu vēstuli, kurā lūdzu, lai viņš atsūta man savu fotogrāfiju. Rakstīju, ka gatavojos precēties, bet līgava nav ar mieru nākt pie manis, kamēr neredzēs, kāds izskatās mans tēvs. Baidos tikai, ka vecais var atsūtīt pasta nodaļas priekšnieka fotogrāfiju. Tas tik būtu numurs, jo es vairs neatceros arī to, kāds izskatās mūsu pasta nodaļas priekšnieks.

Madara (*Gintam*). Neklausies viņā. Konrāds nav labs zēns. Es tev aizliedzu ar viņu draudzēties.

Gints. Bet man patīk klausīties, kā viņš stāsta. Tas taču nav nekas slikts.

Madara. Tava nesamaitātā dvēsele vienkārši neprot atšķirt labu no sliktā. Viss, ko Konrāds stāsta, ir gatavās nejaucības. Arī man viņš sākumā likās simpātisks, bet tad es domāju, ka viņš ir tas, kurš sapņo par balto jahtu. Bet izrādījās, ka viņš to ir nozadzis tev.

Oficiants. Jā, es zogu sapņus. Atzīstos. Bet nesaskatu tur nekā sliktā. Un kas par to, ka es arī tagad gribu balto jahtu? Vai oficiantam nav tiesību pretendēt uz balto jahtu? Lai Madara par alimentu pārpalikumiem nopērk arī man balto jahtu!

Madara. Neko es tev nepirkšu! Tu man atnesi draņķīgu firmas dzērienu, turklāt daudz vairāk, nekā es varu izdzert!

Oficiants. Nav tiesa – tur tai krūkā ir auksta tēja! Un tēja mūsu kafejnīcā nav tik riebīga kā firmas dzēriens!

Gints. Madara... ja tu mani mīli... nopērc arī Konrādam mazu, balto jahtiņu...

Madara. Lai viņš uz tās nodzertos?

Oficiants. Zvēru! Ja man būs maza, balta jahtiņa, es neņemšu mutē ne gramu alkohola!

Madara. Vienalga – divas jahtas ir par daudz. To es nevaru atļauties. Es neesmu pieradusi tik izšķērdīgi dzīvot. Turklāt neaizmirstiet, ka es esmu divdesmit viena bērna māte! Un vispār – kas te galu galā notiek? Kāpēc man būtu visiem pretimnācējiem jādāvina jahtas?! Es savus alimentus nopelnu godīgā ceļā! Bet ko darāt jūs, jaunie slaisti?

Oficiants. Es priekšzīmīgi apkalpoju kafejnīcas apmeklētājus!

Madara. Jūs?! Priekšzīmīgi?!

Oficiants. Jā (*Izņem viesu grāmatu.*) Paklausieties, kas te par mani ir rakstīts! (*Lasa.*) Kafejnīcas «Saldumiņš» direktoram. Pateicamies par sirsnīgo apkalpošanu! Jūsu oficiants Konrāds ir vienkārši lielisks! Kamēr mēs ēdām, viņš izstāstīja daudz jocīgu atgadījumu no sava tēva dzīves, kas mūs ārkārtīgu uzjautrināja. Sešpadsmitās arodvidusskolas audzēknes. Seko trīsdesmit paraksti. Tālāk...

Madara. Es jums neticu! Parādiet man to grāmatu!

Oficiants. Lūdzu, lasiet!

Madara (*skatās viesu grāmatā*). Ir gan tā... Bet no kurienes jūs tos pirmītējos ierakstus lasījāt?

Oficiants. No citas grāmatas. Man ir divas viesu grāmatas – viena – sūdzībām, otra – pateicībām. Abas diemžēl ir jau pilnas, bet administrācija man jaunas neizsniedz. *(Noglabā viesu grāmatu.)* Vai Gintam ir šāda skaista pateicību grāmata?

Gints. Nav.

Oficiants. Sakiet – vai tāds ir pelnījis baltu jahtu?!

Madara. Rēķinu!... Vai jūs kurls esat kļuvis – rēķinu!

Gints un Oficiants. Bet baltā jahta?

Madara. Vācieties pie velna! Ar visu balto jahtu! Mani mājās gaida bērni! Skaidrs?!

Oficiants. Tad nevajadzēja solīt!

Madara. Es jums neko neesmu solījusi! Rēķinu!

Oficiants. Bet Gintam?

Madara. Gints pats man apsolīja baltu jahtu! Un maniem bērniem katram pa mazai baltai jahtiņai! Kur tās ir? Rēķinu!

Oficiants. Un pēc tam sievietes brīnās, kāpēc es esmu kļuvis ciniķis!

Madara. Neviens ne par ko nebrīnās! Rēķinu!

Oficiants. Apnikusi jūs man esat ar to savu rēķinu! Nemiet viesu grāmatu! *(Nomēt viņai priekšā.)*

Madara *(atmet viesu grāmatu atpakaļ).* Aizrījieties ar savu viesu grāmatu! Es labi zinu, ka tā ir pilna! Rēķinu! Cik es jums esmu parādā?

Oficiants. Sešdesmit tūkstošus!

Madara. Par tēju un firmas dzērienu?!

Oficiants. Nē, par balto jahtu! Atnāk, sajauc zēniem galvas un vēl nenopērk jahtu!

Madara. Vēl mazliet, un es aiziešu nesamaksājusi!

Oficiants. Ejiet!

Gints. Nevajag... nekliezi... es to nevaru izturēt... Man ir nauda... es to izzagu mātei no rokassomiņas... Man nevajag nekādu balto jahtu... man tagad pietiek ar apziņu, ka jūs, Madara, kaut kur esat... ar saviem bērniem... ar alimentiem... ar laipnajām, maigajām acīm... Nepārmetiet man neko... Ļaujiet, lai es jums izmaksāju to tēju un firmas dzērienu!...

Madara. Jūs tomēr esat neparasts jauneklis, Gint.

Oficiants. Jā. Cik atceros savu veco, tas brēca pavisam citādi. – Es jums visiem atļauju man izmaksāt!... – viņš auroja, ja bija izdevies ielavīties kādā krogā. Pēc šiem vārdiem viņu parasti kā nākas samizoja un izmeta pa durvīm. Viņš ienāda oficiantus. Tāpēc mans sapnis bija kļūt par oficiantu.

Madara. Tā arī ir jūsu baltā jahta. Esiet mierā ar to.

Gints. Tad jūs atļaujat man izmaksāt?

Madara. Nākamreiz, Gint.

Gints. Kad tas būs?

Madara. Kas to lai zina. Toties jums būs ko gaidīt. (*Noliek uz galdiņa naudu.*) Saņemiet, oficiant! (*Aiziet.*)

Oficiants (*paņem naudu*). Krutkai pietiks, kā mēdza sacīt mans vecais.

Gints. Viņa aizgāja.

Oficiants. Un tā arī nenopirka tev baltu jahtu.

Gints. Kāpēc tu esi tik cinisks, Konrād?

Oficiants. Citādi nevar. Man ir tik smalka dvēsele, ka tai jāslēpjas zem cinisma maskas. Citādi katrs skarbāks vārds to ievaino. Tev ir raupja un neaptēsta dvēsele. Tev to nesaprast. Tāpēc, ka tu esi audzis bez tēva.

Gints. Kā tu domā, vai es kādreiz satikšu savu tēvu?

Oficiants. Bet kā tu domā – vai es kādreiz saņemšu sava tēva fotogrāfiju?

Gints. Tev taisnība, Konrād. Mūsu likteņi ir ļoti līdzīgi. Un redzi – dzīve mūs abus ir sapazīstinājusi...

Oficiants. Var pat teikt, ka mēs abi tagad esam kļuvuši labi draugi.

Gints. Jā. Mana māte gan nepriecāsies, kad uzzinās, ka man ir tāds draugs.

Oficiants. Vai tad tu draudzējies tāpēc, lai iepriecinātu māti?

Gints. Nezinu... Es vienmēr esmu centies iepriecināt savu māti, bet diemžēl man ir laimējies viņu tikai apbēdināt.

Oficiants. Jauks laiks. Vai man nav taisnība?

Gints. Tev ir taisnība. Laiks, par spīti visam, patiešām ir jauks. Kā tu domā, vai es spēšu kādreiz iemīlēt kādu citu sievieti?

Oficiants. Šaubos. Ar mani ir tā – ja es kādu iemīlu, tad citu iemīlēt pēc tam nekad vairs neesmu spējīgs. Man tā ir gadījies jau reizes septiņdesmit.

Gints. Vai es kādreiz vēl redzēšu Madaru...

Oficiants. Par to tu vari būt drošs. Kādu dienu, kad tu sēdēsi mājās pie galda un stampāsi iekšā mannā biezputru ar cīsiņiem, pie durvīm atskanēs bikls klauvējiens. – Necelies! Ēd! Es pati ielaidīšu! – sacīs tava māte un dosies atvērt durvis. Priekšnamā brīdi būs neizprotams klusums, tu jau sāksi uztraukties, vai nav kas atgadījies, bet tieši tai brīdī pavērsies durvis, un māte, mazliet apjukusi, sacīs, – tev ciemiņš, Gint!...

Gints. Un tā būs viņa?

Oficiants. Pagaidi! Neskrien pa priekšu notikumiem! Tā vēl nebūs viņa, jo vispirms viens pēc otra istabā sanāks viņas divdesmit viens bērns un kāri metīsies virsū cīsiņiem un mannā biezputrai, jo Madara, par tevi vien domādama, būs aizmirsusi mazuļus

pabarot. Kad tie visi būs ienākuši un aprijuši tavas pusdienas, uz sliekšņa, kautri smaidīdama, nostāsies arī viņa.

Gints. Vai Madara?

Oficiants. Jā, Madara. – Es tevi mīlu, Gintiņ! – viņa sacīs. – Kļūsti par manu astoto vīru! ...–

Gints. – Esmu ar mieru, – es atbildēšu.

Oficiants. Es jūs svētīju, mani bērni! – tavai mātei atliks tikai piebilst.

Gints. Bet tu? Vai tu nekad nebūsi laimīgs?

Oficiants. Mana laime būs jūsu laimē. Es ik pārdienas apciemošu jūsu laimīgo daudz bērnu ģimeni, kura dzīvos mierā un pārticībā no Madaras iepriekšējo vīru alimentiem, glāstīšu bērnu zīdainās galviņas un stāstīšu mazajiem par savu veco, kurš nekādi nevar saņemties, lai aizietu pie fotogrāfa un atsūtītu man savu bildi. – Vēl vienu stāstu, Konrādonkul! – maziē sauks, un tā būs mana klusā un pieticīgā laime...
(*Sāk dziedāt «Santa Lučija».*)

Gints pievienojas.

BEIGAS